

cardinalem, qui cum Humbaldo Lugdunensi archiepiscopo anathemate percussit Pontium et eos qui ipsi adhærebant. Deinde Romam ad subeundum controversiæ judicium citatur Pontius, ut sese purgaret, sed lata sententiâ idem ut invasor ac sacrilegus ab omni ecclesiastica dignitate depositus est. Exstant ea de re plures Honorii papæ ad Petrum abbatem et ad monachos Cluniacenses epistolæ; quarum in altera sic loquitur: « Pontius siquidem B. Benedicti præceptionibus inimicus et monastici ordinis malleus, qui Cluniacensem abbatiam in manu prædecessoris nostri felix memorie papæ Calixti sine spe recuperationis refutaverat, et se perpetuo Jerosolymis victurum voto astrinxerat, contra voluntatem Dei et nostram Cluniacense monasterium superba obstinatione et præsumptione sacrilega occupavit. » Hinc altera ad ipsos Cluniacenses monachos scripta vetat, ne ad Pontium olim abbatem sine Petri tunc abbatis licentia convertantur. Habentur autem Acta depositionis et excommunicationis ejusdem Pontii in codice Celsiniacensi, ex quo ipsa eruta noster D. Claudius Estiennot inseruit tom. IV *Fragmentorum histor.*, fol. 31.

Denique, vix elapso mense ab isto infortunio, diem postremum obiit Romæ anno 1125, iv Kal. Jan., ex notis ad *Biblioth. Cluniac.*, Kalendario sancti Leonorii Bellimontis, et ex Necrologio abbatiæ S. Egidii, quod habetur in bibliotheca Fratr. Prædicatorum Chamberiaci, non iv Idus, uti legitur in *Chronico Cluniac.* Francisci de Rivo. Alibi tamen dies obitus ejus notatur 28 Decembris, et annus 1126: qui quidem magis convenit; nam in Bullario

(5) *Biblioth. Labb t. II, pag. 501.*

A Cluniacensi habetur epistola Honorii papæ ad Petrum abbatem, data xiii Kal. Nov., ind. 3, an. 1126, pontificatus secundo, ex qua constat Pontium adhuc superstitem fuisse. Historiam Pontii concludo verbis Chronici Vosiensis (5): « Jussu apostolici frater comitis de Melgoir sine audientia captus, in turre, quæ dicitur ad Septem salas, usque ad obitum, videlicet v Kal. Jan., in custodia tentus est; sepultus vero fuit quasi pauper, imo captivus apud S. Andream, qui optime per quatuordecim annos Cluniacense monasterium rexerat olim. » Hæc autem verba ex aliis sic interpretari libet: *sine audientia*, idcirco scilicet non fuit auditus, quod recusasset absolvi ab excommunicatione; contendens se a nemine posse excommunicari, quæ responsio insanientis visa est; *in custodia tentus est*: ita etiam Joannes Iperius tom. III. *Anecd.*, col. 660, *quasi pauper*. Honorius II papa scribens ad Petrum abb. Cluniac. epist. 1, de Pontio sic loquitur: « Qui quamvis de malis Cluniaco illatis sæpe commonitus, penitentiam agere noluerit, nos tamen pro reverentia hujus monasterii cujus monachus fuit, eum honeste sepeliri fecimus. » Revera primum sepultus fuit apud S. Andream, sed postea Cluniacum translatus est, ubi visitur ejus sepulchrum in majori ecclesia prope S. Martini oratorium, hominem exhibens pedibus ligatis, quia excommunicatus interit, et manu ac pede amputatis. Exstat ipsius Vita in *biblioth. Cluniac.* pag. 551. Vide etiam observationes Hugonis Menardi in *Martyrologium Benedictinum* ad diem 29 Decemb., pag. 129.

PONTII ABBATIS STATUTA.

(BALUZ. *Miscell.* ed. Luc. II, 183.)

In nomine sanctæ et individue Trinitatis. Noverint omnes fratres et filii sancti Cluniacensis cœnobii, præsentis et futuri, quia ego frater Pontius peccator, abbas indigne vocatus, perpendens qualiter beatus Odilo sancto dictante Spiritu omnium fidelium defunctorum generalem statuerit memoriam, qualiterque pius antecessor noster dominus Hugo abbas fratrum suo tempore defunctorum per aliquot annos celebraverit anniversarium, primo anno nostræ ordinationis communi decrevi consilio et in capitulo Cluniacensi coram omnibus per præsentem paginam confirmavi ut cunctorum fratrum atque sororum congregationis nostræ ab ipsius loci fundatione defunctorum deinceps in vigilia Sanctorum Omnium universalis memoria solemniter recolatur. Quod idcirco maxime in vigilia Sanctorum Omnium constituimus, quia illa generalis cunctorum fidelium

defunctorum commemoratio statim secutura est, retumque nobis videtur ut prius nostrorum specialis recordatio pio inter nos agatur affectu, sicque postmodum et pro nostris et pro omnibus fidelibus defunctis universalis intercessio subsequatur. Hac etiam de causa ut iidem omnes sancti et electi Dei, quorum festivitas prævenitur et honoratur, isto fraternæ pietatis officio divinæ majestati eorumdem fratrum animas sua sancta interventione commendare diguentur. Hanc igitur memoriam tali tenore præcipimus observari ut non solum Cluniaci, verum etiam in cunctis abbatibus nostris, prioratibus, atque cellis, nunc et quandiu Cluniacense cœnobium in sancta religione perstiterit, annualim in eodem die solemnè officium cum missa secundum locorum fratrumque convenientiam devote peragatur, fratresque omnes juxta ordinem suum, prout Deus unicuique gratiam

dederit, missas psalmosque fratribus suis defunctis hilariter persolvant, quatenus per ignorantiam vel negligentiam defunctis per annum fratribus redditum non fuerit, totum ad laudem Dei recompensetur. Quod ut devotius complere satagant, adjunximus huic misericordiae parentes et consanguineos defunctos omnium fratrum nostrorum, orantes ut Deus omnipotens horum et cæterorum bonorum congregationis nostrae participes eos faciat. Prima vero pro fratribus oratio dicatur : *Deus veniæ largitor*; secunda pro sororibus : *Quæsumus, Domine*; tertia pro parentibus : *Inclina, Domine*. Quando autem vigilia acciderit die Dominica, fiat hæc defunctorum fratrum celebritas præcedenti Sabbato sive feria sexta. Ad cujus etiam institutionis beneficium dignum fore duximus ut sicut divinæ majestati pro defunctorum requie pia representabitur intercessio, ita etiam vivis tam ad corporum quam animarum salutem fraterna impendatur misericordia. Statuimus igitur ut ego per me quoad vixero nostrique per sæcula successores die illo, vigilia scilicet omnium sanctorum, generalem conventui Cluniacensi in omnibus refectionem de nostro administremus, dieque subsequenti, festivitate videlicet sanctorum omnium, pro unoquoque fratrum qui Cluniacensi tunc præsentis fuerint, tres pauperes pane et carne reficiamus. Quod si festivitas sexta acciderit feria, fiat ipsa pauperum relectio de pane et carne Sabbato sequenti vel Dominica. Quam itidem pauperum refe-

ctionem per omnia loca nostra fieri mandamus, ut scilicet abbates vel priores seu decani diligenter provideant qualiter pro singulis fratribus quos secum in locis suis habuerint tribus pauperibus relectio secundum temporis et loci opportunitatem exhibeatur. Cujus misericordiae constitutio non illis gravis videatur, quam Christus Jesus, qui seipsum pro nostra dedit salute, hoc a nobis quasi proprium exigit, ut si eum placabilem habere volumus, in pauperibus et egenis illum reficiamus. Locus etiam noster semper Deo miserante bonis sanctorum Patrum institutionibus crevit in melius. Ipsi denique fratres et ad spirituale et ad temporale officium promptiores erant atque devotiores, cum recogitaverint tantam sibi misericordiam annuatim quasi ex debito persolvendam. Unde et magna erit charitas si abbates vel priores atque decani sub hac generali memoria aliquam die illo fratribus suis specialem exhibuerint refectionem, quatinus diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. Agatur igitur diei hujus memoria, sicut diximus, in psalmis, missis, orationibus, et elemosynis; ut Deo annuente, cunctisque intercedentibus sanctis, et vivi ad beatum finem pervenire et defuncti æternis gaudiis perfrui mereantur, mihi que peccatori in hæc injuncta obedientia virtus detur et gratia, nobisque in omnibus in magni iudicii die inter sanctos defunctos misericordia concedatur. Amen.

PONTII ABBATIS PRÆCEPTIONES PIÆ.

(BALUZ., *Miscell.* III, 63.)

Concessio quam Pontius abbas Cluniacensis fecit Bernardo archiepiscopo Toletano.

Notum sit universæ congregationi hujus venerabilis cœnobii, tam præsentium quam futurorum, præcepisse dominum Pontium hujus monasterii reverendum abbatem de domno Bernardo Toletano archiepiscopo, ut post obitum ipsius tricenarius missarum illi a fratribus studiose persolvatur, resonantibus signis, cum officio pleno et missa generali. Refectionem vero quam fecit decanus de Galliniaco in vigi-

lia beati Matthæi post obitum ipsius, faciat in die anniversarii ejus.

D

II.

Alia concessio facta Eskilo archiepiscopo Lundensi.

Noverint universi quod totus conventus hujus Ecclesiæ concessit illustri viro domno Esquilo Lundensi archiepiscopo, quæ est totius Dacie metropolis, post obitum ejus tantundem per omnia beneficiorum quantum persolvitur uni ex fratribus Cluniacensibus, tam in Cluniaco quam in omnibus locis ejus. Fuit enim hujus loci magnus amator.